

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า

- 1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

- 1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดเล็กมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหา

น้อย คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษามากกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนะในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละด้าน ดังนี้ 1)ด้านวิชาการ พิจารณาเรียงอันดับค่าความถี่ 3 อันดับแรก คือ ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ตามลำดับ2) ด้านงบประมาณ พิจารณาเรียงอันดับค่าความถี่ 3 อันดับแรก คือ ควรให้คณะกรรมการเห็นชอบในการจัดสรรงบประมาณควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดการทุนและงบประมาณ ตามลำดับ ควรให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพบุคลากรในสถานศึกษาตามลำดับ3) ด้านบริหารงานบุคคล พิจารณาเรียงอันดับค่าความถี่ 3 อันดับแรก คือ ควรให้คณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นวิทยากรท้องถิ่นควรให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการพิจารณาการรับ การย้ายบุคลากร ตามลำดับ4) ด้านบริหารงานทั่วไป พิจารณาเรียงอันดับค่าความถี่ 3 อันดับแรก คือ ควรให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทั่วไปของสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทั่วไปของสถานศึกษาควรให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลพฤติกรรมนักเรียน ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีประเด็นน่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 9 ข้อ 6 การจัดระบบ โครงสร้างและ กระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จึงต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่าย สถานศึกษาจึงได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และ ด้านการบริหารทั่วไป จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัชวาล ศิริกุล (2551 : 116-121) ได้ ทำการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการ วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน ในกระบวนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านทุก ด้านอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี โพธิสมักร (2554 : 89-94) ได้ทำการวิจัย เกี่ยวกับบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ที่พบว่า ระดับบทบาท คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมและ รายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรนุช คำสิงห์ (2555 : 93-98) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่ พบว่า ระดับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน โดยรวม

และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษามากกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน สถานศึกษาขนาดเล็ก ทั้งนี้คงเป็นเพราะว่า ความแตกต่างในด้านต่าง ๆ ระหว่างสถานศึกษา ขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป ซึ่งงานต่าง ๆ เหล่านี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเข้า มามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อให้สอดคล้องกับความ ต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งสถานศึกษาขนาดเล็กมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน แต่ขอบข่ายงานและบทบาทหน้าที่นั้นมีเหมือนกัน ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีศักยภาพในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา มากกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของไพบุลย์ โนนศรี (2550 : 82) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของชัชวาล ศิริกุล(2551 : 119) ได้ทำการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกระบวนการวางแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เมื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน กระบวนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับผลการวิจัย ของสุมาลี โพธิสมักร (2554 : 92) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 24 เมื่อเปรียบเทียบระดับบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ บริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในขนาดสถานศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนะในการพัฒนาการมีส่วนร่วม ในการบริหารการศึกษากองคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ด้าน

วิชาการ พิจารณาเรียงอันดับค่าความถี่ 3 อันดับแรก คือ ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาคณะครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ตามลำดับ 2) ด้านงบประมาณ พิจารณาเรียงอันดับค่าความถี่ 3 อันดับแรก คือ ควรให้คณะกรรมการเห็นชอบในการจัดสรรงบประมาณควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดการทุนและงบประมาณ ตามลำดับ ควรให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพบุคลากรในสถานศึกษาตามลำดับ 3) ด้านบริหารงานบุคคล พิจารณาเรียงอันดับค่าความถี่ 3 อันดับแรก คือ ควรให้คณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นวิทยากรท้องถิ่นควรให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการพิจารณาการรับการย้ายบุคลากร ตามลำดับ 4) ด้านบริหารงานทั่วไป พิจารณาเรียงอันดับค่าความถี่ 3 อันดับแรก คือ ควรให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทั่วไปของสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทั่วไปของสถานศึกษาควรให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลพฤติกรรมนักเรียน ตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมทางวิชาการที่ถือเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพบุลย์ โนนศรี (2550 : 82) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาพสสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลี โพธิสมักร (2554 : 92) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาต้องเห็นความสำคัญและให้ความสำคัญกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษามากกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดเล็ก ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาขนาดเล็กในการส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ควรจัดอบรม หรือ จัดทำเอกสารเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งให้กับ สถานศึกษาในสังกัด เพื่อนำไปให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ศึกษาทำความเข้าใจ เพื่อจะได้มีส่วนร่วมมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยประสิทธิผลของต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY